

Ion Bucur Popescu

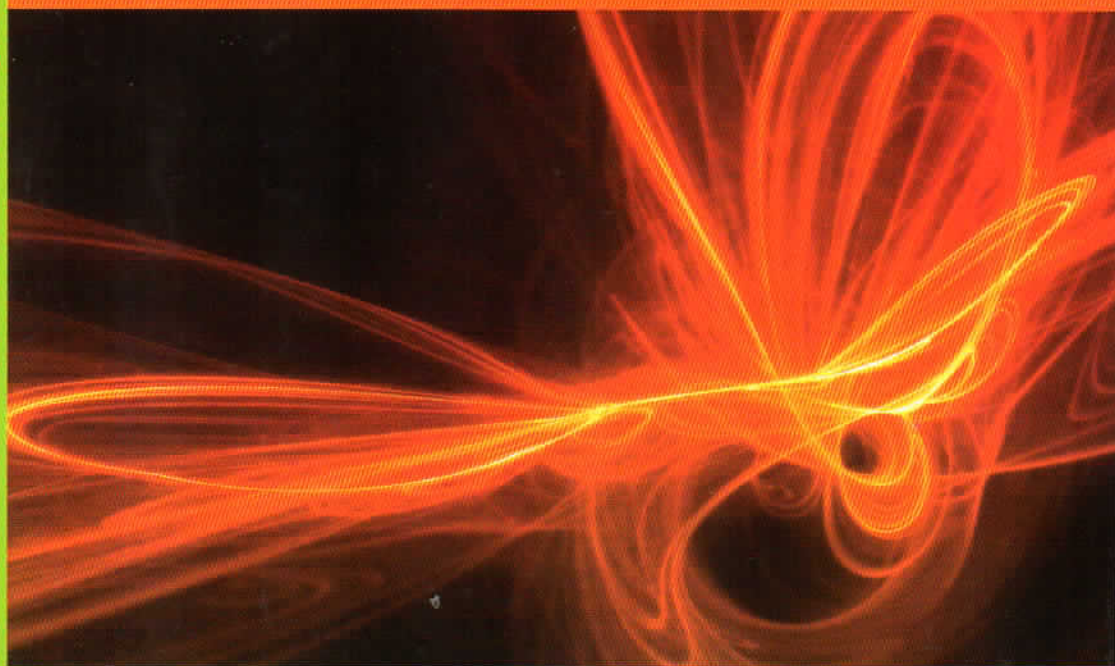
MATEMATICĂ

M1

Subiecte rezolvate

BAC 2017

- Filiera teoretică: profilul real, specializarea • matematică-informatică
- Filiera vocațională: profilul militar, specializarea • matematică-informatică



Editura CARMINIS

SUBIECTUL I

Varianta 1

1. Să se determine numărul natural x din egalitatea $1+5+9+\dots+x=231$.
2. Să se rezolve în mulțimea numerelor reale inecuația $2x^2-5x+3\leq 0$.
3. Să se determine inversa funcției bijective $f:(0,\infty)\rightarrow(1,\infty)$, $f(x)=x^2+1$.
4. Se consideră mulțimea $A=\{1,2,3,\dots,10\}$. Să se determine numărul submulțimilor cu trei elemente ale mulțimii A , care conțin elementul 1.
5. Să se determine $m\in\mathbb{R}$, astfel încât distanța dintre punctele $A(2,m)$ și $B(m,-2)$ să fie 4.
6. Să se calculeze $\cos\frac{23\pi}{12}\cdot\sin\frac{\pi}{12}$.

Rezolvări

1. Termenii sumei aparțin unei progresii aritmetice $(a_n)_{n\in\mathbb{N}^*}$, cu primul termen $a_1=1$ și rația $r=a_2-a_1=5-1=4$. Avem $a_n=a_1+(n-1)\cdot r=1+(n-1)\cdot 4=4n-3$, $\forall n\in\mathbb{N}^*$, de unde deducem că $S_n=a_1+a_2+\dots+a_n=\frac{(a_1+a_n)\cdot n}{2}=\frac{(1+4n-3)\cdot n}{2}=(2n-1)\cdot n=2n^2-n$, pentru $\forall n\in\mathbb{N}^*$. Pentru $S_n=2n^2-n=231$, obținem ecuația de gradul al II-lea $2n^2-n-231=0$, cu $a=2$, $b=-1$, $c=-231$, $\Delta=b^2-4ac=(-1)^2-4\cdot 2\cdot(-231)=1849=43^2$, deci $n_{1,2}=\frac{-b\pm\sqrt{\Delta}}{2a}=\frac{1\pm 43}{4}$, $n_1=\frac{1-43}{4}=-\frac{21}{2}\notin\mathbb{N}$, $n_2=\frac{1+43}{4}=11\in\mathbb{N}$, deci $n=11\Rightarrow x=a_n=a_{11}=4\cdot 11-3=41$, adică $x=41$.
2. Avem o inecuație de gradul al II-lea cu $a=2$, $b=-5$, $c=3$, $\Delta=b^2-4ac=(-5)^2-4\cdot 2\cdot 3=1$, $x_{1,2}=\frac{-b\pm\sqrt{\Delta}}{2a}=\frac{5\pm 1}{4}$, $x_1=\frac{5-1}{4}=1$, $x_2=\frac{5+1}{4}=\frac{3}{2}$.
Din relațiile $a=2>0$, $x_1=1$ și $x_2=\frac{3}{2}$, deducem că $2x^2-5x+3\leq 0\Leftrightarrow x\in\left[1,\frac{3}{2}\right]$.
3. Pentru $x\in(0,\infty)$ și $y\in(1,\infty)$, avem $x^2+1=y\Leftrightarrow x^2=y-1\Leftrightarrow x=\sqrt{y-1}$, deci $f^{-1}(y)=x=\sqrt{y-1}$ sau, notând variabila tot cu x , avem $f^{-1}(x)=\sqrt{x-1}$, $f^{-1}:(1,\infty)\rightarrow(0,\infty)$.
4. Fie $A'=A-\{1\}$ submulțimea elementelor diferite de elementul 1. Evident $|A|=10$ și $|A'|=9$. Mulțimea A admite C_{10}^3 submulțimi de trei elemente, dintre care C_9^3 sunt și submulțimile lui $A'\subset A$, submulțimi care nu conțin elementul 1, deci rămân $C_{10}^3-C_9^3=C_9^2=\frac{8\cdot 9}{2}=36$ de submulțimi cu trei elemente care conțin elementul 1.

5. Avem $AB = \sqrt{(2-m)^2 + [m - (-2)]^2} = \sqrt{(2-m)^2 + (m+2)^2} = \sqrt{2m^2 + 8}$, deci $AB = 4 \Leftrightarrow$
 $\Leftrightarrow \sqrt{2m^2 + 8} = 4 \Leftrightarrow 2m^2 + 8 = 4^2 = 16 \Leftrightarrow 2m^2 = 16 - 8 = 8 \Leftrightarrow m^2 = \frac{8}{2} = 4 \Leftrightarrow m_{1,2} = \pm 2$, deci
 $m \in \{-2, 2\} \subset \mathbb{R}$.

6. $\cos \frac{23\pi}{12} = \cos \frac{(24-1)\pi}{12} = \cos \left(\frac{24\pi}{12} - \frac{\pi}{12} \right) = \cos \left(2\pi - \frac{\pi}{12} \right) = \cos \left(-\frac{\pi}{12} \right) = \cos \left(\frac{\pi}{12} \right)$, unde
 am folosit periodicitatea și paritatea funcției cosinus.

Atunci $\cos \frac{23\pi}{12} \cdot \sin \frac{\pi}{12} = \cos \frac{\pi}{12} \cdot \sin \frac{\pi}{12} = \frac{1}{2} \sin \frac{\pi}{6} = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} = \frac{1}{4}$.

Varianta 2

1. Să se arate că numărul $(1-i)^{24}$ este real.

2. Să se rezolve în mulțimea numerelor reale ecuația $\frac{3x-1}{x+1} + \frac{x+1}{2x-1} = 3$.

3. Să se determine inversa funcției bijective $f: \mathbb{R} \rightarrow (1, \infty)$, $f(x) = e^x + 1$.

4. Să se determine probabilitatea ca, alegând un număr \overline{ab} din mulțimea numerelor naturale de două cifre, să avem $a \neq b$.

5. Să se calculeze lungimea medianei din A a triunghiului ABC, unde $A(-2, -1)$, $B(2, 0)$, $C(0, 6)$.

6. Fie vectorii $\vec{u} = m\vec{i} + 3\vec{j}$ și $\vec{v} = (m-2)\vec{i} - \vec{j}$. Să se determine $m > 0$ astfel încât vectorii \vec{u} și \vec{v} să fie perpendiculari.

Rezolvări

1. Avem $(1-i)^2 = 1 - 2i + i^2 = -2i \Rightarrow (1-i)^{24} = \left[(1-i)^2 \right]^{12} = (-2i)^{12} = 2^{12} \cdot (i^4)^3 = 2^{12} \in \mathbb{R}$.

2. Se impun condițiile $x+1 \neq 0 \Leftrightarrow x \neq -1$ și $2x-1 \neq 0 \Leftrightarrow x \neq \frac{1}{2}$, deci $x \in \mathbb{R} - \left\{ -1, \frac{1}{2} \right\}$.

$$\frac{3x-1}{x+1} + \frac{x+1}{2x-1} = 3 \quad | \cdot (x+1)(2x-1) \Rightarrow (3x-1)(2x-1) + (x+1)^2 = 3(x+1)(2x-1) \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 6x^2 - 5x + 1 + x^2 + 2x + 1 = 3(2x^2 + x - 1) \Rightarrow 7x^2 - 3x + 2 = 6x^2 + 3x - 3 \Rightarrow x^2 - 6x + 5 = 0.$$

Am obținut astfel o ecuație de gradul al II-lea cu $a=1$, $b=-6$, $c=5$, $\Delta = b^2 - 4ac =$

$$= (-6)^2 - 4 \cdot 1 \cdot 5 = 16 > 0, \text{ deci ecuația admite rădăcinile reale distincte } x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} =$$

$$= \frac{-(-6) \pm \sqrt{16}}{2 \cdot 1} = \frac{6 \pm 4}{2} = \frac{2(3 \pm 2)}{2} = 3 \pm 2, \text{ deci } x_1 = 3 - 2 = 1 \text{ și } x_2 = 3 + 2 = 5.$$

În plus, observăm că $S = \{1, 5\} \subset \mathbb{R} - \left\{-1, \frac{1}{2}\right\}$.

3. Avem $e^x + 1 = y \Leftrightarrow e^x = y - 1 \Leftrightarrow x = \ln(y - 1)$, deci $f^{-1}(y) = x = \ln(y - 1)$ sau, folosind tot variabila x , avem $f^{-1}(x) = \ln(x - 1)$, unde $f^{-1}: (1, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$.

4. Fie $A = \{10, 11, 12, \dots, 99\}$ mulțimea numerelor de două cifre. Observăm că $|A| = 99 - 9 = 90$.

Fie $A' = \{11, 22, \dots, 99\}$ mulțimea numerelor formate din două cifre egale. Observăm că

$|A'| = 9$ și că $A' \subset A$, ceea ce ne permite să scriem că $|A - A'| = |A| - |A'| = 90 - 9 = 81$. În

final, observăm că $B = \{\overline{ab} \mid \overline{ab} \in A, a \neq b\} = A - A'$, deci $|B| = |A - A'| = 81$, de unde deducem

că probabilitatea căutată este $p = \frac{|B|}{|A|} = \frac{81}{90} = \frac{9}{10} = 0,9$.

5. Fie M mijlocul segmentului BC . Avem $x_M = \frac{x_B + x_C}{2} = \frac{2 + 0}{2} = 1$ și $y_M = \frac{y_B + y_C}{2} =$

$= \frac{0 + 6}{2} = 3$, deci M are coordonatele $(x_M, y_M) = (1, 3)$. Lungimea medianei din A a triun-

ghiului ABC este lungimea segmentului determinat de punctele $A(-2, -1)$ și $M(1, 3)$, deci

$$AM = \sqrt{(-2 - 1)^2 + (-1 - 3)^2} = \sqrt{(-3)^2 + (-4)^2} = \sqrt{25} = 5.$$

6. Avem $\vec{u} \perp \vec{v} \Leftrightarrow \vec{u} \cdot \vec{v} = 0 \Leftrightarrow (m\vec{i} + 3\vec{j}) \cdot [(m - 2)\vec{i} - \vec{j}] = 0 \Leftrightarrow m(m - 2) + 3 \cdot (-1) = 0 \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow m^2 - 3m - 2 = 0$. Am obținut astfel o ecuație de gradul al II-lea în necunoscuta m , cu $a = 1$,

$b = -2$, $c = -3$, deci $\Delta = b^2 - 4ac = (-2)^2 - 4 \cdot 1 \cdot (-3) = 16 > 0$, adică ecuația admite rădăcinile

reale distincte $m_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-(-2) \pm \sqrt{16}}{2 \cdot 1} = \frac{2 \pm 4}{2} = \frac{2(1 \pm 2)}{2} = 1 \pm 2$, de unde

$m_1 = 1 - 2 = -1 \notin (0, \infty)$ și $m_2 = 1 + 2 = 3 > 0$. În concluzie, $m = 3$ este valoarea căutată.

Varianta 3

1. Să se ordoneze crescător numerele $\sqrt{2}$, $\sqrt[3]{4}$, $\sqrt[4]{5}$.

2. Să se determine valoarea minimă a funcției $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 4x^2 - 8x + 1$.

3. Să se rezolve în mulțimea numerelor reale ecuația $\lg(x - 1) + \lg(6x - 5) = 2$.

4. Să se determine probabilitatea ca, alegând un număr din mulțimea numerelor naturale de două cifre, acesta să fie pătrat perfect.

5. Să se determine ecuația dreptei care trece prin punctul $A(6, 4)$ și este perpendiculară pe dreapta $d: 2x - 3y + 1 = 0$.

6. Știind că $\sin \alpha = \frac{1}{3}$, să se calculeze $\cos 2\alpha$.

SUBIECTUL II

Varianta 1

1. Se consideră matricea $A = \begin{pmatrix} a & b \\ b & a \end{pmatrix}$, cu $a, b \in \mathbb{R}$ și $b \neq 0$.

a) Să se arate că, dacă matricea $X \in M_2(\mathbb{R})$ verifică relația $AX = XA$, atunci există $u, v \in \mathbb{R}$ astfel încât $X = \begin{pmatrix} u & v \\ v & u \end{pmatrix}$.

b) Să se arate că $\forall n \in \mathbb{N}^*$, $A^n = \begin{pmatrix} x_n & y_n \\ y_n & x_n \end{pmatrix}$, unde $x_n = \frac{(a+b)^n + (a-b)^n}{2}$,

$$y_n = \frac{(a+b)^n - (a-b)^n}{2}.$$

c) Să se rezolve în mulțimea $M_2(\mathbb{R})$ ecuația $X^3 = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}$.

2. Se consideră $a \in \mathbb{Z}_7$ și polinomul $f = X^6 + aX + \hat{5} \in \mathbb{Z}_7[X]$.

a) Să se verifice că, pentru orice $b \in \mathbb{Z}_7$, $b \neq \hat{0}$, are loc relația $b^6 = \hat{1}$.

b) Să se arate că $x^6 + \hat{5} = (x^3 - \hat{4})(x^3 + \hat{4})$, $\forall x \in \mathbb{Z}_7$.

c) Să se demonstreze că, pentru orice $a \in \mathbb{Z}_7$, polinomul f este reductibil în $\mathbb{Z}_7[X]$.

Soluții

a) Fie $X \in M_2(\mathbb{R})$, $X = \begin{pmatrix} u & v \\ z & t \end{pmatrix}$, astfel încât $AX = XA$. Avem $AX = \begin{pmatrix} a & b \\ b & a \end{pmatrix} \begin{pmatrix} u & v \\ z & t \end{pmatrix} =$

$\begin{pmatrix} au + bz & av + bt \\ bu + az & bv + at \end{pmatrix}$ și $XA = \begin{pmatrix} u & v \\ z & t \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a & b \\ b & a \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} au + bv & bu + av \\ az + bt & bz + at \end{pmatrix}$, deci $AX = XA \Leftrightarrow$

$\begin{pmatrix} au + bz & av + bt \\ bu + az & bv + at \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} au + bv & av + bt \\ az + bt & bz + at \end{pmatrix} \Leftrightarrow au + bz = au + bv, av + bt = bu + av,$

$-az = az + bt$ și $bv + at = bz + at \Leftrightarrow bz = bv$ și $bt = bu \Leftrightarrow z = v$ și $t = u$, deoarece $b \neq 0$.

Deci $X = \begin{pmatrix} u & v \\ z & t \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} u & v \\ v & u \end{pmatrix}$.

Demonstrăm prin metoda inducției matematice proprietatea $P(n): A^n = \begin{pmatrix} x_n & y_n \\ y_n & x_n \end{pmatrix}$,

$n \in \mathbb{N}^*$, unde $x_n = \frac{(a+b)^n + (a-b)^n}{2}$ și $y_n = \frac{(a+b)^n - (a-b)^n}{2}$.

Pentru $n = 1$ obținem $P(1): A^1 = \begin{pmatrix} x_1 & y_1 \\ y_1 & x_1 \end{pmatrix}$, evident adevărată, deoarece

$$x_1 = \frac{(a+b)^1 + (a-b)^1}{2} = a \text{ și } y_1 = \frac{(a+b)^1 - (a-b)^1}{2} = b. \text{ Presupunem adevărată proprietatea}$$

$P(k)$ pentru un $k \in \mathbb{N}^*$ oarecare și demonstrăm că și proprietatea $P(k+1)$ este adevărată.

$$\text{Avem } A^k = \begin{pmatrix} x_k & y_k \\ y_k & x_k \end{pmatrix}, \text{ unde } x_k = \frac{(a+b)^k + (a-b)^k}{2} \text{ și } y_k = \frac{(a+b)^k - (a-b)^k}{2}.$$

$$\text{Atunci } A^{k+1} = A^k \cdot A = \begin{pmatrix} x_k & y_k \\ y_k & x_k \end{pmatrix} \begin{pmatrix} a & b \\ b & a \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} ax_k + by_k & bx_k + ay_k \\ ay_k + bx_k & by_k + ax_k \end{pmatrix}. \text{ Observăm că}$$

$$ax_k + by_k = a \cdot \frac{(a+b)^k + (a-b)^k}{2} + b \cdot \frac{(a+b)^k - (a-b)^k}{2} = \frac{(a+b)^{k+1} + (a-b)^{k+1}}{2} = x_{k+1}, \text{ și}$$

$$ay_k + bx_k = a \cdot \frac{(a+b)^k - (a-b)^k}{2} + b \cdot \frac{(a+b)^k + (a-b)^k}{2} = \frac{(a+b)^{k+1} - (a-b)^{k+1}}{2} = y_{k+1}, \text{ deci}$$

$$A^{k+1} = \begin{pmatrix} x_{k+1} & y_{k+1} \\ y_{k+1} & x_{k+1} \end{pmatrix} \Rightarrow P(k+1) \text{ este adevărată. Deci proprietatea } P(n): A^n = \begin{pmatrix} x_n & y_n \\ y_n & x_n \end{pmatrix},$$

$$\text{unde } x_n = \frac{(a+b)^n + (a-b)^n}{2} \text{ și } y_n = \frac{(a+b)^n - (a-b)^n}{2}, \text{ este adevărată pentru } \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$c) \text{ Deoarece } X^4 = X \cdot X^3 = X^3 \cdot X \Rightarrow \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{pmatrix} X = X \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{pmatrix} \Rightarrow \exists u, v \in \mathbb{R} \text{ astfel încât}$$

$$X = \begin{pmatrix} u & v \\ v & u \end{pmatrix}. \text{ Atunci } X^3 = \begin{pmatrix} u_3 & v_3 \\ v_3 & u_3 \end{pmatrix}, \text{ unde } u_3 = \frac{(u+v)^3 + (u-v)^3}{2} \text{ și}$$

$$v_3 = \frac{(u+v)^3 - (u-v)^3}{2}. \text{ Din } X^3 = \begin{pmatrix} 2 & 1 \\ 1 & 2 \end{pmatrix} \Rightarrow \frac{(u+v)^3 + (u-v)^3}{2} = 2 \text{ și}$$

$$\frac{(u+v)^3 - (u-v)^3}{2} = 1. \text{ Adunând, respectiv scăzând aceste relații, obținem } (u+v)^3 = 3 \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow u+v = \sqrt[3]{3} \text{ și } (u-v)^3 = 1 \Leftrightarrow u-v = 1, \text{ de unde deducem că } u = \frac{\sqrt[3]{3}+1}{2} \text{ și } v = \frac{\sqrt[3]{3}-1}{2}, \text{ deci}$$

$$X = \begin{pmatrix} u & v \\ v & u \end{pmatrix} = \frac{1}{2} \begin{pmatrix} \sqrt[3]{3}+1 & \sqrt[3]{3}-1 \\ \sqrt[3]{3}-1 & \sqrt[3]{3}+1 \end{pmatrix}.$$

$$2. a) \text{ În } \mathbb{Z}_7, \text{ avem } \hat{1}^6 = \hat{1}, \hat{2}^3 = \hat{1} \Rightarrow \hat{2}^6 = (\hat{2}^3)^2 = \hat{1}^2 = \hat{1}, \hat{3}^2 = \hat{2} \Rightarrow \hat{3}^6 = (\hat{3}^2)^3 = \hat{2}^3 = \hat{1},$$

$$\hat{4}^2 = \hat{2} \Rightarrow \hat{4}^6 = (\hat{4}^2)^3 = \hat{2}^3 = \hat{1}, \hat{5}^2 = \hat{4} \Rightarrow \hat{5}^6 = (\hat{5}^2)^3 = \hat{4}^3 = \hat{4}^2 \cdot \hat{4} = \hat{2} \cdot \hat{4} = \hat{1} \text{ și } \hat{6}^2 = \hat{1} \Rightarrow \hat{6}^6 = \hat{1},$$

deci $b^6 = \hat{1}$ pentru $\forall b \in \mathbb{Z}_7^*$.

$$b) \text{ Avem } (x^3 - \hat{4})(x^3 + \hat{4}) = x^6 - \hat{4}^2 = x^6 - \hat{2} = x^6 + \hat{5}, \text{ pentru } \forall x \in \mathbb{Z}_7.$$

SUBIECTUL III

Varianta 1

1. Se consideră numărul real $a > 0$ și funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = e^x - ax$.

a) Să se determine asimptota oblică la graficul funcției f către $-\infty$.

b) Să se determine punctele de extrem local ale funcției f .

c) Să se determine $a \in (0, \infty)$, știind că $f(x) \geq 1$, $\forall x \in \mathbb{R}$.

2. Se consideră funcția $f: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{\ln x}{\sqrt{x}}$.

a) Să se arate că funcția $F: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $F(x) = 2\sqrt{x}(\ln x - 2)$, este o primitivă a funcției f .

b) Să se arate că orice primitivă G a funcției f este crescătoare pe $[1, \infty)$.

c) Să se calculeze aria suprafeței plane cuprinse între graficul funcției f , axa Ox și

punctele de ecuații $x = \frac{1}{e}$ și $x = e$.

Soluții

a) Avem $m = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{e^x - ax}{x} = -a$ și

$\lim_{x \rightarrow -\infty} [f(x) - mx] = \lim_{x \rightarrow -\infty} [e^x - ax + ax] = \lim_{x \rightarrow -\infty} e^x = 0$, deci $y = mx + n = -ax$ este ecuația

asimptotei oblice la graficul funcției f către $-\infty$.

Avem $f'(x) = (e^x - ax)' = e^x - a$ pentru $\forall x \in \mathbb{R}$. Observăm că $f'(x) < 0$ pentru $\forall x < \ln a$,

adică funcția f este strict descrescătoare pe intervalul $(-\infty, \ln a)$, respectiv $f'(x) = 0 \Leftrightarrow x_0 = \ln a$,

deci și faptul că $f'(x) > 0$ pentru $\forall x > \ln a$, adică funcția f este strict crescătoare pe inter-

valul $(\ln a, \infty)$.

Observăm că $f(0) = e^0 - a \cdot 0 = 1$, deci $f(x) \geq 1 \Leftrightarrow f(x) \geq f(0)$ pentru $\forall x \in \mathbb{R}$, de unde

deducem că $x_0 = 0$ este punct de minim global pentru funcția f și atunci, conform teoremei lui

Lagrange, avem $f'(0) = 0$, deci $e^0 - a = 1 - a = 0 \Leftrightarrow a = 1$.

b) Observăm că funcția F este derivabilă pe domeniul $(0, \infty)$ și

$F'(x) = [2\sqrt{x}(\ln x - 2)]' = \frac{1}{\sqrt{x}}(\ln x - 2) + 2\sqrt{x} \cdot \frac{1}{\sqrt{x}} = \frac{\ln x}{\sqrt{x}} = f(x)$ pentru $\forall x \in (0, \infty)$, adică

funcția F este o primitivă a funcției f .

c) Fie $G: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$ o primitivă oarecare a funcției f . Atunci $G'(x) = f(x)$ pentru $\forall x \in (0, \infty)$

în particular, $G'(x) = f(x) = \frac{\ln x}{\sqrt{x}} \geq 0$ pentru $\forall x \geq 1$, adică primitiva G este crescătoare pe

intervalul $[1, \infty)$.

c) Observăm că $f(x) = \frac{\ln x}{\sqrt{x}} < 0$ pentru $\forall x \in (0,1)$ și $f(x) = \frac{\ln x}{\sqrt{x}} \geq 0$ pentru $\forall x \in [1, \infty)$.

Aria cerută este dată de formula $\int_{\frac{1}{e}}^e |f(x)| dx = \int_{\frac{1}{e}}^1 |f(x)| dx + \int_1^e |f(x)| dx =$

$$= -\int_{\frac{1}{e}}^1 f(x) dx + \int_1^e f(x) dx = -F(x) \Big|_{\frac{1}{e}}^1 + F(x) \Big|_1^e = -\left(F(1) - F\left(\frac{1}{e}\right)\right) + F(e) - F(1) =$$

$$= F\left(\frac{1}{e}\right) - 2F(1) + F(e) = 2\sqrt{\frac{1}{e}} \left(\ln \frac{1}{e} - 2\right) - 4\sqrt{1} (\ln 1 - 2) + 2\sqrt{e} (\ln e - 2) = -\frac{6}{\sqrt{e}} + 8 - 2\sqrt{e} =$$

$$= \frac{-2e + 8\sqrt{e} - 6}{\sqrt{e}}$$

Varianta 2

1. Se consideră șirul $(a_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$, dat de $a_1 \in (0,1)$ și $a_{n+1} = a_n(1 - \sqrt{a_n})$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

a) Să se arate că $a_n \in (0,1)$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

b) Să se demonstreze că șirul $(a_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ este strict descrescător.

c) Să se arate că șirul $(b_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$, dat de $b_n = a_1^2 + a_2^2 + \dots + a_n^2$, $\forall n \in \mathbb{N}^*$, este mărginit superior de a_1 .

2. Se consideră funcția $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \frac{1}{x^2 + x + 1}$.

a) Să se arate că funcția $F: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $F(x) = \frac{2\sqrt{3}}{3} \arctg\left(\frac{2x+1}{\sqrt{3}}\right)$, $x \in \mathbb{R}$, este o primitivă

a funcției f .

b) Să se calculeze aria suprafeței delimitate de dreptele $x=0$, $x=1$, Ox și graficul funcției $g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $g(x) = (2x+1)f(x)$.

c) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} \int_{\frac{1}{n}}^n f(x) dx$, unde $n \in \mathbb{N}^*$.

Rezolvări

1. a) Observăm că din $a_1 \in (0,1)$ obținem $\sqrt{a_1} \in (0,1) \Rightarrow 1 - \sqrt{a_1} \in (0,1)$, deci

$$a_1(1 - \sqrt{a_1}) \in (0,1) \Rightarrow a_2 \in (0,1)$$

Demonstrăm prin metoda inducției matematice proprietatea $P(n): a_n \in (0,1)$ pentru $\forall n \in \mathbb{N}^*$

Pentru $n=1$ sau $n=2$ obținem $P(1): a_1 \in (0,1)$, respectiv $P(2): a_2 \in (0,1)$, care sunt evidente adevărate conform ipotezei și celor demonstrate anterior.

Supunem adevărată proprietatea $P(k): a_k \in (0,1)$ pentru un $k \in \mathbb{N}^*$ oarecare și demonstrăm că este îndeplinită proprietatea $P(k+1): a_{k+1} \in (0,1)$.

Am $a_k \in (0,1) \Rightarrow \sqrt{a_k} \in (0,1) \Rightarrow 1 - \sqrt{a_k} \in (0,1) \Rightarrow a_k (1 - \sqrt{a_k}) \in (0,1) \Rightarrow a_{k+1} \in (0,1) \Rightarrow P(k+1)$. Deci proprietatea $P(n): a_n \in (0,1)$ este adevărată pentru $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

Avem $a_{n+1} = a_n (1 - \sqrt{a_n}) < a_n \cdot 1 = a_n$, deci $a_{n+1} < a_n$ pentru $\forall n \in \mathbb{N}^*$, adică șirul $(a_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ este strict descrescător.

Avem $a_{n-1} = a_n (1 - \sqrt{a_n}) \Leftrightarrow a_n \sqrt{a_n} = a_n - a_{n+1}$ pentru $\forall n \in \mathbb{N}^*$. Cum $a_n \in (0,1) \Rightarrow \sqrt{a_n} < 1 \Rightarrow a_n < \sqrt{a_n} \Rightarrow a_n^2 < a_n \sqrt{a_n}$, deducem că $a_n^2 < a_n - a_{n+1}$ pentru $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

Deci $b_n = a_1^2 + a_2^2 + \dots + a_n^2 < a_1 - a_2 + a_2 - a_3 + \dots + a_n - a_{n+1} = a_1 - a_{n+1} < a_1$ pentru $\forall n \in \mathbb{N}^*$, deci șirul $(b_n)_{n \in \mathbb{N}^*}$ este mărginit superior de a_1 .

Observăm că funcția F este derivabilă pe \mathbb{R} și $F'(x) = \left[\frac{2\sqrt{3}}{3} \operatorname{arctg} \left(\frac{2x+1}{\sqrt{3}} \right) \right]' =$

$\frac{\sqrt{3}}{3} \cdot \frac{1}{1 + \left(\frac{2x+1}{\sqrt{3}} \right)^2} \cdot \frac{2}{\sqrt{3}} = \frac{4}{3} \cdot \frac{3}{4x^2 + 4x + 4} = \frac{1}{x^2 + x + 1} = f(x)$ pentru $\forall x \in \mathbb{R}$, deci funcția F este o primitivă a funcției f .

Prin urmare, aria este dată de formula $\int_0^1 g(x) dx = \int_0^1 \frac{2x+1}{x^2+x+1} dx = \int_0^1 \frac{2x+1}{x^2+x+1} dx = \ln(x^2+x+1) \Big|_0^1 = \ln(1^2+1+1) - \ln(0^2+0+1) = \ln 3$.

Prin urmare, $\lim_{n \rightarrow \infty} \int_{-n}^n f(x) dx = \lim_{n \rightarrow \infty} \left[F(x) \Big|_{-n}^n \right] = \lim_{n \rightarrow \infty} \left[\frac{2\sqrt{3}}{3} \operatorname{arctg} \left(\frac{2n+1}{\sqrt{3}} \right) - \frac{2\sqrt{3}}{3} \operatorname{arctg} \left(\frac{-2n+1}{\sqrt{3}} \right) \right] =$

$\frac{\sqrt{3}}{3} \left[\frac{\pi}{2} - \left(-\frac{\pi}{2} \right) \right] = \frac{2\pi\sqrt{3}}{3}$.

Varianta 3

1. Se consideră funcția $f: (0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 18x^2 - \ln x$.

a) Să se determine intervalele de monotonie ale funcției f .

b) Să se determine $a \in \mathbb{R}$ pentru care $f(x) \geq a$, $\forall x \in (0, \infty)$.

c) Să se determine numărul de rădăcini reale ale ecuației $f(x) = m$, unde m este un număr real.